

Romanul Subiectiv - Ultima Noapte de Dragoste intaia Noapte de Razboi de Camil Petrescu

Romanul este specia genului epie, de intindere mare, cu continut complex, angajand multe personaje. De obicei, este structurat pe mai multe planuri, remarcandu-se mobilitatea in timp si spatiu, mai multe conflicte: interioare si exterioare, romanul dand astfel o imagine cuprinzatoare asupra vietii, reinviind o intreaga lume, fresca a aceluia timp.

Zola spune: noi: "Noi romancierii, suntem judecatorii oamenilor si pasiunilor lor. S-a manifestat adesea preocuparea scriitorilor pentru analiza starilor interioare. In studiul sau, Ibraileanu vorbeste de doua tipuri de roman: unul care prezinta personajele prin comportamentul lor de creatie si cel de analiza, acest roman fiind considerat de factura moderna.

In romanul modern apare tematica reformulata, realitatea interiorizata, fluxul constiintei, subiectivismul, luciditatea, introspectia, confesiunea, identitatea personaj - narator. Se trece de la romanul de inspiratie rurala la cel citadin.

Romanul ionic marcheaza trecerea dinspre creatie spre analiza. El se dezvolta in directia explorarilor zonelor adanci ale psihicului. Romanul de analiza psihologica refuza tehnica traditionalista si urmareste zugravirea realitatii prin inregistrare fragmentara a aspectelor ei accidentale. Din aceasta perspectiva noul roman reconsidera cele trei elemente ale romanului traditional: intriga, personajul si prezentarea evenimentelor.

Intriga nu mai este importanta, caci se subordoneaza traiirilor umane, personalul este imprezibil, cunoscut din interior, iar prezentarea urmareste starea interioara folosind noi metode ca: introspectia, monologul interior, memoria involuntara, rasturnarea cronologiei.

Autorul nu mai este demiurg in lumea imaginarului, ci descopera limitele conditiei umane. El are o perspectiva limitata si subiectiva. Personajul-narator inlocuieste naratorul omniscient, ceea ce potenteaza drama de constiinta, ce ii confera autenticitate.

Cronologia este inlocuita cu acronia, model narativ fiind Proust. Se aleg fapte din planul constiintei, dar sunt si insertii in planul social. Timpul real este dilatat observandu-se libertatea forme - digresiunii, rupturi de ritm narativ, refuzul stilului, anticalofilia.

O atentie deosebita se acorda faptului banal intentionat folosit pentru rezonanta sa in constiinta. Se evita astfel tirania semnificativului: anticiparea, previzibilitatea din romanul obiectiv. Perspectiva este interioara, psihologica si personala, ea apartinand personajului-narator. Este scris la persoana I, naratorul fiind personaj-actor, si prezentarea din punctul de vedere al universului este perspectiva actoriala. .

El relateaza fapte in care este implicat ca protagonist si ofera o perspectiva subiectiva asupra celor relatate, este neereditabil, apare Un eu central subiectiv si un nou teritoriu romanesc: psihicul

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

uman, constientul si inconstientul. Evenimentele de constiinta sunt adevaratul subiect al romanului.

Relativismul domina viziunea artistica - subiectivitate, luciditate, indoiala, ezitare, imposibilitatea de a conchide, discontinuitate. Memoria involuntara este o tehnica de creatie ce permite incadrarea amintirilor in fluxul duratei, dar necautate intentionat. Introspectia este metoda prin care personajul isi sondeaza starile sufletesti pana in cele mai mici nuante. Procedul este monologul interior ce dezvaluie interioritatea personajului si subiectiveaza naratiunea.

Dimensiunea temporală este restructurată, prezentul nu este o continuitate ordonată, sistematizată, ci înglobează trecutul, fluxul conștiinței în forma memoriei involuntare, aparând retrospectiva. Analepsa este evocarea ulterioară a unui eveniment. Autorul propune o cunoaștere subiectiv-intuitivă. Camil Petrescu spune: "Nu descriu decât ce văd, ce aud, ce înregistrează simțurile mele... eu nu pot vorbi onest decât la persoana I." Anticalofilismul subliniază detasarea de maniera tradițională. Digresiunea urmărește sinuozitatea analizei interioare. Inclinația personajului sau către analiză lucidă este punct de plecare pentru suferința sa. Eroul scapă de sub puterea destinului antic sau a determinismului mediului și se adâncește în propria conștiință.

Romanele lui Camil Petrescu impun o nouă formulă epică neavând propriu-zis un subiect, ci apare o observație a vieții anterioare, o analiză psihologică. Creatorul descrie realitatea în măsura în care a cunoscut-o prin experiența directă. În studiul său Noua structură și opera lui M. Proust, schitează datele fundamentate de noul tip de roman și implicit ale unei noi viziuni asupra realității. În opera sa ca și la Proust timpul este subiectiv, iar romanul înseamnă experiența interioară. În conștiința epocii trăiau Balzac, Flaubert, Zola, dar apar și romanele moderne ale unor Kafka, Proust, Thomas Mann.

Din punctul de vedere al structurii compoziționale, Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război cuprinde două părți: prima relatează relația lui Gheorghidiu cu soția sa, Ela, un roman de iubire, iar a doua parte este un jurnal de front, Titlul are sens figurat, sugerând niște momente ale realității triste, întunecoase și dureroase.

Atributul de dragoste arată o experiență individuală, iar cel de război una colectivă. Iubirea este trăită sub seninul incertitudinii prezentată la persoana I, narând faptele retrospective. Cele două părți sunt unificate de prezenta unei singure conștiințe care se autodefineste în raport cu lumea înconjurătoare. Personajul principal este implicat direct în succesiunea evenimentelor, el face parte din lumea fictivă pe care o expune - Ștefan Gheorghidiu trăiește în două realități temporale: a timpului cronologic obiectiv în care povesteste întâmplările de pe front și una a timpului psihologic subiectiv, drama iubirii. El este o natură reflexivă, ce analizează în amănunt, cu luciditate stările interioare, fiind însetat de certitudine, de adevăr. Frontul este o experiență directă, trăită. Imaginea războiului este demitizată, faptele sunt redată cu precizia unui jurnal de campanie, prezentat minutios. Este ca un roman în roman, monografia unei iubiri în toate fazele ei. Sentimentul este dominat de luciditate. Acest plan subiectiv este prezent în ambele părți ale romanului. Al doilea plan, obiectiv, este fundalul pe care se desfășoară existența.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Primul capitol ne introduce in atmosfera mediului cazon si relateaza discutia de la popota in jurul unui proces in urma caruia un barbat care si-a ucis sotia infidela a fost achitat. Discutia il determina pe personajul-narator sa realizeze un moment de retrospectiva, declansand actul memoriei involuntare. Gheorghidiu este tipul intelectualului superior pasionat de lumea-ideilor pure. El incepe brusc analiza povestii de dragoste esuate: "Eram insurat de doi ani si jumătate cu o colega de la Universitate si banuiam ca ma insala." In romanul modern incipitul este ex abrupto. Stefan si Ela se cunosc din studentie si iubirea se naste din admiratie, duiosie, orgoliu. Pentru el este o cale de cunoastere a universului, de realizare individuala, suferinta sa capata dimensiuni cosmice in consens cu nevoia lui de absolut. Eroul duce un drum al clasificarii interioare spre cautarea adevarului.

Casatoria este linistita o vreme, tinerii ducand o existenta modesta. Casatorit cu cea mai frumoasa dintre colegele sale, in care crede ca a gasit idealul feminitatii, iubirii, tanarul cunoaste o schimbare radicala, datorata unei mosteniri neasteptate, lasata de bogatul unchi Tache. Mostenirea genereaza si conflictul cu familia, Gheorghidiu detesta aceasta lume considerand-o de prost gust.

El este tipul intelectualului care nu accepta compromisuri si pentru care nu exista decat totul sau nimic. Pentru el iubirea este un ideal si vrea ca Ela sa fie perfect suprapusa acestui prototip. Pe el averea nu il schimba cu nimic, dar pentru ea, are mare importanta si eroul incepe sa traiasca sentimentul ca a ales o femeie nepotrivita: "As fi vrut-o mereu feminina deasupra discutiilor acestea meschine, bani."

Aspirand la iubirea absoluta, el doreste si certitudinea absoluta, aduna progresiv semne ale nelinistii si indoielilor disecandu-le cu minutiozitate. Inflexibilitatea, intransigenta, inadaptabilitatea nu reprezinta defecte, ci merite. Gheorghidiu este un ins rar, un ales, frivolitatea feminina este o cauza a profundelor framantari si dezamagiri. Plimbarea la Odobesti intr-un grup mai mare declanseaza criza si incertitudinea iubirii, pune sub semnul intrebarii fidelitatea femeii iubite. Compania domnului Grigoriade, avocat obscur, dar barbat monden, atentia acordata sotiei sale care cocheta, amplifica suspiciunile, durerea. El respinge etichetarea de gelos: "Nu, n-am fost niciodata gelos, desi am suferit atat din cauza iubirii."

Jurnalul de front deschide romanul, include retrospectiva iubirii si se desfasoara apoi in paralel. Razboiul este reflectat in constiinta personajului: el conduce spre cunoasterea de sine si intregit sufleteste el va depasi dilema interioara, dandu-si seama ca experienta lui individuala in dragoste nu are importanta in raport cu experienta comuna din razboi, unde moartea este mereu prezenta. Se contureaza trei conflicte ale personajului: cu el insusi, cu ceilalti, cu universul. Autorul urmareste denuntarea absurditatii razboiului, a monstruozitatii lui. El marturiseste ca a deschis viata interioara a insului, a celui care participa la razboi. Personajul traieste revelatii dureroase descoperind indiferenta si cinismul profitorilor de pe urma razboiului. Acesta este privit ca o experienta in confruntarea cu moartea, nu cu fata sa eroica, patriotica, ci aceea de distrugator de vietii umane si valori materiale.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Inceperea razboiului il obliga pe erou sa-si paraseasca caminul, iar gelozia ii macina sufletul in continuare. Plecat dupa Ela, el uita sa dea niste ordine unitatii sale si multi ostasi isi pierd viata. Acest lucru si discutia de la popota produc o schimbare in constiinta lui. Sunt redade ororile razboiului, pe care il condamna.

Capitolul Ne-a acoperit pamantul lui Dumnezeu este de o mare forta sugestiva. El se structureaza in trei momente: discutia dintre ofiteri de dinainte de lupta, incheiata anticipat de Gheorghidiu: "si acum incepe una dintre cele mai grozave zile din viata mea..." ce-l de-al doilea moment surprinde vizual si auditiv retragerea armatei din fata inamicului. Sunt descrise invalmaseala, exploziile, zgomotul infernal. Imaginea groazei atinge punctul culminant in clipa cand, inghesuiti sub mal, sunt acoperiti cu pamant. O alta secventa prezinta imaginea unui om care merge inca dupa ce o ghiulea ii reteaza capul. Fragmentul cultiva apocalipticul, totul devine halucinant, fiecare isi asteapta clipa fatala. Aratand ororile razboiului, eroul reconstituie starea de spirit prin care a trecut.

El observa si inregistreaza panica, lasitatea, frica, superstitia, insensibilitatea combatantului. Este o tragedie a individului, amplificata prin multiplicare "un spectacol straniu de un tragic grotesc" spune Calinescu. "Ne privim unii pe altii cu o nedumerire de animale duse la abator."

Eroul traieste suferinta creatorului, caruia fi e negata capacitatea de a zamisli, el reface mitul lui Pygmalion. Iubirea pentru Ela devine un pat procustian pe masura ce cautatorul de ideal coboara in realitate, analizeaza lucid trairile si incearca sa inteleaga prin detasare experientele traite pentru ca in final sa se ridice deasupra zbuciumului. O iarta pe Ela "acum si de as sti ca esti nevinovata nu mi-ar pasa, "lasandu-i o renta, fotografiile, tot trecutul.

Personajul este un inadaptat superior, aplicand asupra dragostei si existentei matricea faurita de propria lui sete de ideal, recompunand din cioburile realitatii o lume care nu poate fi perfecta. Drama sa provine din incercarea de suprapunere a unui ideal faurit de inclinatia sa de sorginte filozofica spre ideal pe o realitate ce nu raspunde setei lui de ideal.

Realismul, se manifesta prin prezentarea cu obiectivitate a mediilor sociale prin care trece eroul, romantismul prin idila celor doi eroi, setea lui de absolut, clasicismul prin caldul umanism, iar modernismul prin fina intuitie psihologica, renuntarea la morala, la tipul de roman balzacian.

Elemente de noutate in estetica romanului

â€¢ Autenticitatea- ilustrarea realitatii prin propria constiinta, scriitorul insusi marturisea: "Singura realitate pe care o pot povesti este realitatea constiintei mele, continutul meu psihologic"

â€¢ Substantialitatea - conceptia conform careia literatura trebuie sa reflecte esenta concreta a vietii: iubirea, gelozia, mandria ranita, orgoliul umilit, cunoasterea, dreptatea, adevarul, demnitatea, acele categorii morale absolute.

â€¢ Sincronizarea - armonizarea absoluta a literaturii cu filozofia epocii, intrucat actul de creatie este un act de cunoastere, de descoperire si nu de inventie.

â€¢ Luciditatea - este trasatura dominantă a personajelor lui Camil Petrescu, intelectualii analitici si

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

autointrospectivi, hipersensibili, intransigenti si inflexibili moral.

â€¢ Naratiunea la persoana I - foloseste timpul subiectiv, care aduce in prezent ganduri, indoiele, fapte trecute, totul fiind subordonat memoriei involuntare.

â€¢ Relativismul - reiese din multitudinea punctelor de vedere in jurul aceluasi obiect, aceluasi concept, aceleiasi norme morale.

â€¢ Anticalofilismul - formula literara a jurnalului, a confesiunii, ce se-noteaza precis, exact, ca intr-un proces-verbal, fara "stil" artistic.

Teme si motive in opera lui Camil Petrescu

â€¢ Razboiul - ca experienta de viata traita, o experienta decisiva a intelectualului, razboiul vazut ca iminenta a mortii este tragic si absurd.

â€¢ Introspectia psihologica - se regaseste in majoritatea operelor sale, prin observarea vietii interioare, prin analiza psihologica a constiintei personale.

â€¢ Intelectualul - cu dramele lui de constiinta - este prezent intr-un cadru de existenta obiectiv sociala, dominat de setea de absolut.

â€¢ Operele sunt structurate pe o pasiune sau un sentiment, ele â€¢ fiind adevaratele monografii ale unor idei.

Personajele lui Camil Petrescu (trasaturi generale)

â€¢ Nascuti din framantari, scepticism, tensiune intelectuala, etica umana, eroii sunt in cautare de certitudini pentru un sentiment puternic (singura existenta reala e aceea a constiintei).

â€¢ Sunt hipersensibili, amplificand semnificatia unui gest, a unei priviri, a unui cuvânt.

â€¢ Inadaptati superior, intelectuali intransigenti, intr-o lupta continua cu ordinea sociala, mondenitatea, afacerismul.

â€¢ Intelectuali lucizi, ei traiesc drama inflexibilitatii constiintei, a pasiunii analizate cu luciditate: cata luciditate atata constiinta, cata constiinta atata pasiune si deci atata drama.

â€¢ Sunt incatusati ai absolutului, spirite absolutizante, intelectuali care traiesc drame de constiinta, fiind insetati de absolut.

â€¢ Sunt invinsi de propriul lor ideal, traiesc drama destinului tragic, singurul supravietuitor fiind stefan Gheorghidiu.

â€¢ Semnificatia titlurilor reflecta starea interioara a personajelor, sugerand esenta dramatica a constiintei, a aspiratiei catre absolut.

â€¢ Autorul se identifica cu personajul principal si deseori replicile altor personaje exprima conceptia si opiniile lui Camil Petrescu.